

ה מ א ס ך

חורש אדר ה'תקס"ט

א

שירים

אל הערירה (I)

(שיר הועתק מלשון אנליא , אשר שר החכם
המושור הגדול גאלדשמיטה , שמו נודע
בשערים .)

עֲרִירָה ! עֲרִירָה ! שְׁאַנְנָה וּבְרוּכָה !

הִרְחַק מִשְׁאוֹן קִרְיָה וּמִיְגוֹנִיָּה

אֶךְ בָּךְ יֵאָשֶׁר הָאָדָם יִמְצָא מְנוּחָה

בְּסִתְרָה יֵאָנַח עַל שׁוֹר עִיר וְזִרְזוּנִיָּה

גם

יא א I I

(I) המעתיק הוציא המלה המדשה הזאת לכנות בה המסתרים
והסתבודות (חיינזאוקייט Solitudo) , חסר לא
מנצא כמנה הזאת כתב"ך רק תאר ולא שם , וגזר אותה
מלשון ערירי , שפרשו בדד וגלמוד (ותמיד בלא בנים) ,
כמו שרישיה מן שרישיוכו . והנה אף כי לא נוכל להסכים
עם המנצא המלה הזאת , בכל זאת הגמנו אותה
למלאות רצון המעתיק , ועל הקורא המכין לשפוט .
ד"ה

[קסב]

גַּם עָלָם גַּם אִישׁ תַּסְתִּירִי בְּצֵל כְּנָפֶיךָ
גַּם שָׁב וְיָשִׁישׁ יִשְׁבַּע יָמִים בְּרֹא עֵצֶב
גָּבֵר יִנְפֹּשׁ מִפְּעָלוֹ יַחֲסֶה בְּצִלְלֶיךָ
וְשִׁיבָה לַקְּבֻרוֹת יוֹבֵל בְּלִי בּוֹ וְקִצֶּה •

אֲשֶׁרִי עֹזֹב מְקוֹם שֵׁם אָרְבוּ מוֹקְשֵׁי רָשָׁע
וְהוּא יֵלֹד אִשָּׁה מִלְנֶצַח בְּמִלְחָמוֹתָם
גַּם לָנֶם מִפְּנֵיהֶם יִקְרָא גְבוּר נוֹשֵׁעַ
תָּם דֶּרֶךְ יִכּוֹנֶה הַנִּמְלֵט מִשְׁחִיתוֹתָם •

רַבִּים חֲלָלִים הִפִּילָה הַמּוֹן קִרְיָה עֲלִיזָה
שֵׁם הַשׁוֹדֵד שׁוֹדֵד וְהַתּוֹם נִתְעַב וְנִאֲלַחַ
יֶאֱרֹבוּ לְנִקְי חָנָם לְשָׁלוֹם יָד בַּבִּזָּה
אֶמֶת וְצָדִיק יִהְיֶה בְּתַפֵּל בְּלִי מַלְח •

לֹא כֵן שׁוֹכְנֵי סֶתֶר בְּרֹד וְשֹׁאֵן
עֲלִימוֹ עֵין יוֹצֵרָם לְרַגְעִים פְּקוּחָה
יִבְטְחוּ צוּרָם בְּכָל חֲצִיר וְעֵץ רֶעֱנָן
בָּצַע לֹא יֵדְעוּ , בִּי צִרְכָּם עַל פְּנֵי אֶרֶץ שְׁמוּחָה •
הָעֵלָם

[קסג]

הַעֲלֵם לֹא יֵרַע אָשָׁם וּפְשָׁע
הַגִּבֹּר לֹא יִבִּין וְדָוֶן וּמִזְמָה
בְּחַיּוֹ יִשְׁיֵשׁ הַיִּשְׁיֵשׁ , חֲדַל מִרְשָׁע
וּבִירְפָתִי קָכָר יִרְדָּם שִׁינָה נְעִימָה •

הַתְעִיף עֵינָיָה בּוֹ יַעֲבֹר וְאַיִנָּהּ
בְּלִי מַחְלָה בְּלִי מַכְאוֹב יִקְחֶהוּ הַמָּוֶתָה
לֹא יִתְמָה בַּחֲזוֹת זֵיו רָקִיעַ עֵינָיָהּ
כִּי גַם הָאֲדָמָה מוֹשֵׁב אֵל לוֹ הָיְתָה •

מ. קל.

ב

ענינים שונים

סתירת טענות הקראים נגד חכמי הרבנים
בענין קביעות ראשי חדשים והמועדות

אמרו המאספים : נקוטרם תקון הקראים הנדפס זה
כמה מאות שנים כמאל קביעות ראשי חדשים והמועדות לפי
סדר אחר מסדר הנסוב בניינו • והמה מתלוננים ומתרעמים
על חשבון רנומינו הקדמונים ז"ל , ויפערו עליהם פיהם
לאמר : שהמה טעו בדגריהם , ולפי חשבון הרבנים יחוללו ח"ו
מועדים

יא ב 2 11

[קסד]

מועדים רבים / ויאלל חמץ בפסח / ויבטל העינוי ביום
הכפורים וכו'. והנה פליאה גדולה שנזה לנו / שכפי הנודע
לא קם עוד איש בישראל לנטל טענות הקראים / ולהכחיש
דנקם אשר הולילו בענין הזה נגד חכמי הרבנים / אשר על
פיהם אנו חיים . הלא דבר הוא ! פן יכשלו רבים אשר
יקראו דברי טענוקיהם ולא ידעו סתירתם . לכן שחרנו פני
החכם ר' מאיר קארניק מגלויגא (איש אשר רוח חכמה בו /
וידיו רב לו להפליא בחכמת העברונות / כאשר יעידון עליו
ספריו אשר הדפים ואשר עודנו אחר נכ"י) שיפקח עיניו על
דברי הקראים הנ"ל / ולהשיב עליהם תשובה נכונה . ויעתר
לנו ר' מאיר הנ"ל לעיין בדבר / וגם עלמה לו להכחש" על
קדקדי הקראים / וכמה ושים בספר מאיר עיני עבדים אשר
דעתו להוליל (עיין מאסף לחודש מרחשון תקס"ט) / וכה
דבריו :

מצאתי בקונטרס תקון הקראים (והם כת המינים השומרים
רק חורה שנכתב) וזה תוכן דבריהם :

הקראים מקדשים ראש חדש בראית הלבנה , אם
יראה הירח הישנה בבקר כ"ח (צ"ל כ"ט) לחדש . עושין
חדש העבר מלא , ואם לא יראה בין שיהי' הזמן צה א' או
מעונן . מבקשים ירח החדשה בליל ל' . אם נראה מקדשין
אותו . וחדש שעבר חסר . ואם לא יראה עושין ירח
בל"א , ולעולם הקראים במצרים ובדמשק אינם עושים חדש
חסר בלא ראי' וכו' (א) . ואם בעיר אחרת ראוה ועשו
ירח

סתירת דבריהם ומעוניהם

(א) דין קדוש הירח ע"פ הראיה וקביעות חדש חסר (וסדר
העבור נו"ח אד"ע כמונא בקונטרס הנזכר) הלא
המה בלתי מפורשים בתורה שנכתב וא"כ עמי קבלו דברים
כאלה / אם לא מתורה שנעל פה / ולמה קבלו מקלסם ולא
כלם

[קסה]

ר"ח בראשון בשבת ובעיר אחרת לא ראוה כי היו מניעות
 ומקום נמוך ושפל ועשוהו מלא ועשו ר"ח בשני בשבת ,
 אין עון בזה כי עשו הקרבן בחדשו , וכן כתוב עולה חדש
 בחדשו (ב) ולא יתכן לעשות חדש חסר בלא ראייה , כי
 אולי הייה החדש מלא ועשו בחדש רהעבר ב' קרבנות
 בראשיתו ובאחריתו , וחדש הבא יצא בלא קרבן וזה חטא
 ועון , אבל אחינו הרבנים (המחזיקים בתורה שבכתב
 ושבע"פ) קובעין ר"ח ע"פ החשבון ואינם מבקשים לא ירח
 הישנה ולא החדשה וחלפו דבר ה' ועברו גם על דברי
 רבותיהם

סתירת דבריהם וטעותם

כלל , ועוננו מקור מים חיים לחנוך להם בחרות נשדות
 ומסכים על שמי סעיפים , וזה וזה לא עלתה בידם , אין
 זה כ"א מודון לנס ומסרון ידיהם .
 (ב) על כי ננוכים הם ינזח לפעמים ר"ח ניסן ויום א'
 דפסח בראשון בשבת ובו ביום הנפת העומר כפירושם
 דממחרת השנת קאי על שנת בראשית , והרי בין פסח לעזרת
 ו' שבועות , ובעיר אחרת שעשו ר"ח ניסן ויום א' דפסח
 בשני בשבת , וביום חמול כי יעבור חכלו חמץ , ויום הנץ
 הוא ביום ראשון שבשבע הנאה (כמונח סס) ויסי' בין פסח
 לעזרת ח' שבועות , וכן לכל המועדים והלוחות זה עושם
 היום הזה מקרא קדש וזה למחר או בשבע שחריו (כמקרה
 היונים והרומיים) והרי יש לכל אחד ואחד תורה בפני עצמו ,
 וכבר נאמר תורה אחת יהי' לכם ולא הרבה תורות . ומעולם לא
 נעשה כזאת בישראל כי היו משיחין משואות והודיעו ע"י שלוחים
 יום שקדשוהו הנ"ד שבארץ ישראל . ובמקומות הרחוקים עשו
 ב' ימים משפך , הרי שאלו ועד עתה כל עדת ישראל יעשו
 אותו יחד ביום אחד בנדרור גמור , ולא נתנה רשות לכל אחד
 לקדש החדש בראשיתו , כי אם לגדולים שבקהדרין ולסמוכים
 שב"א

רבותיהם כי גם אנשי בעל המשנה היו מקדשין ע"פ הראיה
וכו' (ג) • ויבא שיפול ר"ח שלהם בראשון בשבת וביום
שבת בבקר נראה ירח הישנה ויהי חצי יום בין ישנה
לחדשה (ד) וחכמי הרבנים אמרו אין בין ישנה לחדשה
כי אם יום וחצי ושתי ידות שעה וע"ג חלקים וכו' (ה) •
ולפעמים עושים ר"ח במ"ש בתחלת יום א', ובבקר יום א'
יראה

סתירת דבריהם ומעוטים

שנ"א • והנה נראה לעין כל טעות הקראים הרעים ומעטים
בנכסותם ומעמדם דברי אלהים חיים •
(ג) ואעפ"כ ה' הפיקר ע"פ החשבון כמו שכתב הרמב"ם
ז"ל בהלכות קדוש החדש וז"ל, אף כשיעידו העדים
ולא נקבצו בחשבון הד"ד שיראה הירח אין משגיחין על העדים
שאפשר שהם עדי שקר או שדמות ירח נראה להם בעננים,
והלכה למשה מסיני שזמן שהסנהדרין וסמוכין שנא' קובעין
ע"פ הראיה וא"ל קובעין ע"פ החשבון, ומעשה שקרן הלל
הנשיא ונית דינו החשבון לדורות וקדש חדשים ועבר שנים על
כיו עד שיבוא אליהו קורא אני בהם אלה מועדי ה' אשר
הקראו אחס, ומעשה אין אנו לריכים לשום חשבון, אמנם
חשבוננו הוא לאנלויי מלחא מה שנעשה כבר, וגם נמדבר
היו קובעין ע"פ החשבון כמו שכתב רבינו בחיי ז"ל בפ' בא •
(ד) והוא היה ויהיה פעמים רבות, כגון ר"ח אול תקס"א
נקבע ביום א' וב' בשנת והמולד ה' א' כ"ב תתע"א,
וגלי ספק נראה ירח הישנה בבקר יום ש"ק, שהרי בין
ראי' למולד בכדי יום וחצי וכבר אמרו חז"ל כ"ד שעות מכסי
סיהרא ובהם נכללו רק שית או תמיני סרי מעתיקא, וא"כ
דבר אפשרי הוא באופן הזה בהרבה ר"ח •
(ה) יסבר פי דוברי שקר, לא אמרו חז"ל אין בין הישנה
לחדשה, אלא אין חידושה של לנה פחותה מן כ"ט
יום ומחצה וב' שלישי שעה וע"ג חלקים (ר"ה דף כ"ה ע"א)
וכן

יראה ירח הישן במזרח והם קרשוהו בלילו ועדין הישן
נראה וכו' (ו) ועוברים ע"פ ה' ואוכלים ביהכ וחמץ בפסח,
ומחללים כל המועדים ומוסיפים עליהם לעשותם שנים
שנים ועוברים על כל תוספת וכו' (ז) ואם יאמר
יום טוב שני של גלויות הוא דרבנן י נאמר להם מי הביאנו
בצרה

סתירת דבריהם וטעותם

וכן אמרו בעלי מלאכת העבור אין בין מולד למולד אלא אי"ב
קס"ג / כי כשנסיר כ"ח ימים ממדת החדש שהוא כ"ט י"ב
קס"ג (כדין חשבון המולדות וכן הוא מבוחר בש"ע א"ח
סוף הלכות ר"ח) ישאר ממדת החדש אי"ב קס"ג / והוא
שארית או יתרון החדש מה שהוא יתר על ד' שבועות שנחדש /
ובכדי יתרון זה יסאחר המולד בימות השבוע לחדש הנ"ל /
הרי שיקר ענה פיהם / לא ידעו ולא יבינו דברי חז"ל /
ובחשיכה יסאלכו / ומה נא להם העניות כשראו ירח הישן
בנקר כ"ט עושין אותו החדש מלא כי מחמתו ראוי' כלה אי"ב
קס"ג בליל ל' וא' .

(ו) יכרת ה' כל שפתי חלקות וכו' / יאמרו נא בית מרי
מספר השנים לשנות עולם ובאיהו חדש שאירע להם
ראי' זו / הלא מעולם לא נראה ירח הישן בנקרו של ר"ח
אף שהוא יום ל' לחדש העבר / כי ע"פ הרוב נקבע ר"ח
ביום המולד או לאחר המולד מכני הדחיות ולא קודם המולד /
ולפי יום א' דר"ח שהוא לפעמים קודם המולד והוא יום ל'
תשלום חדש העבר / מ"א יום ב' דר"ח שהוא יום ל"א תחלת
חדש הנ"ל כבר היה המולד משמש ונא / ובהרבה ר"ח
יארע כואת .

(ז) אין זה הוספה כ"א מנהג אבותינו שבידינו / כדאימא
במש' בינה (דף ד' ע"ב) והשתא ידיעינן בקביעת
דירחא מ"ט עדינן תרין יומי ? משום דשלחו מקם הוהרו
במנכא אבותיכם בידכם ומנין דגורו וכו' .

בירושלמי

בצרה הזאת שנשמיר ונשבות בי ימים מקראי קדש . ואם
יאמרו שהוא מפני הספק שמה היום קדש אי שמוא למוחר
קדש , למה אינם עושים גם יום הכפורים שני ימים :
(ה) ובו ע"כ לשונם .

סתירת דבריהם ושעותם

(ה) בירושלמי פ"ק דראש השנה אנוה דר' שמואל בר יצחק
חש לגרמי' וגם חרין יומין אפשר כרכה ודמך (נפסקו
בני מעיו ומח) אמר ר' יהושע בן לוי אני עריב לחילן דחולין
לנמורין (סס מקום) דלית חד מינייהו מייס , מי חול חמן
השין לזומא רבה חרין יומין (דכשהולך לשם לריד לחוש
לעשות יום כפורים ב' ימים שכן מנהגם) אמר לון ר' חסדא
למה חתם מניסין למספק הוה , חזקה שאין ב"ד מחטלים
בו (דכשנל"הב שלא ינאלו לירי סכנה עשו הכ"ד כל הסתהלות
על ד' היומר אפשרי להודיע ע"י שלוחים אם לא קדשוהו
בזמנו , וכן אי' בס"פ דר"ה א"ל ר"נ דס כהי אחריתו
כו' . וזמני סכנת נפשות דחיישינן אפי' למעוטא , גם
הרחוקים אשר לא הביעו להם שלוחי ב"ד , לא היו עושים
י"כ רק יום א' , ואולובר רובא , דרוב פעמים לא עשו
אלול מעובר , וכאח"ז מיומם עורא ואילך לא מנינו אלול
מעובר , הרי שגם אבותינו אף על פי שנהגו בשאר
המועדים לעשותם ב' ימים מכל מקום לא נהגו כן ב"ה ,
ולמה נהגו אהנו כן הלא אנו בקיאים בקביעת דירחי כמדובר
(וכ"ב המ"א נש"ע א"ח סוף סימן תר"כד) .

וכבר תמהו כל חכמי וסוכני העמים אשר מעולם על
השגות המולדות ומקובות דר"א וסקון המחזור ואשר חשבות
העבור אשר נידינו שלא נשתמש מעולם אפי' ברבע אחד מן
82980 רגעים ששעה והוא כקולע אל השערה ולא יחזא
בסום זמן ועידן . ומעולם לא הורכבו לתקן שנותינו ולשנות
השגות לוחותנו באופן שלעולם עשינו כלנו יחד מועדי ה' בזמנם
בראוי להם כאשר נזה ה' את משה (ויקר הדברים הלא המה
מנוארים

[קסט]

מבוארים בחבורי ס' מאיר עיני עזרים) / וברי טענות
הקראים נעלים מכל וכל / יבואו ויחפרו ויטמן החוטאים מן
הארץ / כי גלו פנים בתורה שלא כהלכה / ואין להם חלק
בתורת אלהי ישראל .

הק' מאיר קארניק .

ספורים ממלכות חינוא

חינוא (SinaTschina) רנתי היא בין ממלכות הארץ ,
ומספר יושניה , כאשר ספרו לנו חזרת הכומרים ,
לערך ששים מיליאנטן . אלה הם גבוליה : לדרומית ולמזרחית
גבולות נים הקדס (Oceanum orientalem) למערבית
גבולות נים הקדס , ולצפוניות נחלק העארטארייא אשר לרושיא . חלק
הגדול משפת מזרחית של ארצנו הוא חתם ממלכתה . מקדס
היה רודה הקיסר מחינוא גם על יאפאן , קארעא , טונקין ,
קאנשינשינא , סיאם ופצגו .

הקיסר מולך לבד כרנונו / ואין לחזרת היועצים חלק
בממשלה . יושני חינוא מאמינים לביות מזרע יפת , כי ליפת
היה בן ושמו טורק , והמה יולאי חלזיו , השם אשר נקבו בו
אנשי חינוא עתה לא כמסירק יסודתו רק מנן אלאנצא קאזן ,
אשר חלק ממלכתו בין שני בניו הגדולים , שם האחד טא
טאר , ושם השני סאנגול , ושם ארץ העארטארי היה
מקדס ציהטיען . עם חינוא יקראו למלכם אב , כי באמת
יאבדם כבניו . הוא ידאג לכל יקרד להם אסון ומכשול , הוא
יסע ונמחול למחול לחקור ולדרוש חכונת הארץ . לא נועד היום ,
גם לפקידים לא יודע מחי ינא , וואת הסב לעמו טובות
רבות ואושר קמידי , כי מיראסם פן היום יבוא המלך יוס
יוס ידרשון משפט ולדקה . שרים המסניחים על טובות הארץ
המה גם רוסמי הקורות כל עיר ועיר , יחקרו היטב מה
לעשות

לעשות לעונת הכלל / יביאו את אשר הכינו בספרי הזכרונות
למלך / המזכיר יזכור את כל אשר נעשה תחת משמרת
הפקידים / עונות או רעות / הן בענין מעשה ידי אומנים
הן בהסתפקות המדינה והן במלכ היריעות והחכמות / עד
אשר נודע למלך תכונת המדינה בכללה / ולמען יוכל לדעת
הסר פה דבר הזה ולהקים אחר שם / גם רשות נחנה לכל
אשר לו דבר או ריב לקרוב אל המלך / הוא ישמע לעקת
נדכאים / שחו מפניו פקידי הרשע / או להם את דנו משפטים
מעוקלים / או שחד ונלע עורו עיניהם

אהבה נפלאה בין המלך ועמו / מאהבתו אומם ידאג
לכל יבא רעבון תחת מחשלתו / והיה עת דגן ואורו יפרונו
יניחו העודף למשמרת בבתי אוצרות התנואה / ולעת רעבון
יפתחו / ולכל אחד ואחד ינתן די ספוקו / חב להם יום
הראשון כי ילאו אחרים לעדור ולחרוש האדמה / הקיסר
בעצמו יתלב בין עמו הנקננים לחוב את החב הזה / וברווא
קרא : שמעו בני יקירי ! האף כי מלככם אני אין יתרון לי /
כי כמוני כמוכם מחמד קרלנו / מיגיעי כפינו ומפרי הארץ
היתה נפשנו / בלעדי זאת נמות ברעב / אחר זאת המלך
יעדר וישדר תלם אחת / וזורה הורע בארץ וברך את האדמה /
וכל העם אחריו

ובכל זאת את הארץ לא תתן את יכולה די מחסור אשר
יחסר ליושניה אף שנה אחת / רעב גדול ודבר כנד שם /
נשמו ערים / וכפרים מחין יושב / זאת הפנה להם המנהג
הרע — פלגות יאהו כל השומע אכזריות כזאת ! —
מדאבתם פן תמעט תנואת הארץ לכלכל כל יושניה / רשות
נתנה מאת המלך לכל איש ואיש לענוע כל בנותיו ובן השלישי
במים / אהה ! אחת הדבר / נעשתה התועבה הזאת בקרב
העם הזה לעיני השר מאקארטגי / זיר למלך אנגליא בחצר
מלכות חינא / הוא ראה את ההכפפת הזאת / נאמנו דבריו /
כי הוא איש נאמן / והוא ספר לנו שכל לילה ולילה משליכים
בניהם בחולות למאות ולאלפים / ובהיות הנקר אור שרי
המשפט

[קעא]

המשכע שולחים שוטרים צעגלוח לקנץ הילדים הנפורים
נחלות אנה ואנה • ומחוץ לעיר פעקינג חפרו בור גדול ושם
ישליכו כל הנמלאים , לא יבקרו בין חיים למתים • ואחרי
השוכנים בספינה כי הארץ לא יכילם , ישליכו נביסם במים •
מי שמע כואת , מי ראה כאלה !

יושני חינוך מאמינים באלהים אחד , לא יכדו הכומרים
כאשר יעשו שגויהם העאטערן • אך מקדם היה חכם נחמס
ושמו קאנפֿוטזע , קדוש יאמרו לו • ונאמת היה חס וישר ,
חכם ונבון מאוד , הוא הורה להם מוסר השכל והמה נחמס
נפסרו , מעט מהמה אליג לך פה •

שלשה הם יסודי המוסר והצדקה :

(א) לשפוט המעשרה • ולגזור אמר הרצויה מן ההכמה
והצדקה • (ב) לחקור ולדרוש טובת הכלל , ממנה נובע
טובת עצמו • (ג) לאזור בכח הסבל , לסבול את אשר
יסוב בגלל הזמן •

איש חכם הוא עצמו מוכיחו , הוא עצמו בעל ריבו •
הוא עצמו עד על מעשיו • הוא עצמו ישפוט במשפטים
מעשהו •

אל תעמוול לדעת מקור היצורים • אל תעמוול לדעת
הכלית הנכראים • כי היא נמנע בחק הטבע לדעת אותם ,
הגרון לא יוכל דעת החרש אשר עשהו • והיה יגיעך
לדיק , על כן מחקיר חדר •

התבונן בעצמך , חפוש במהבאי לבך , מקור תשוקתך •
למען דעת סוד מרע ועשורת טוב • והי' שכרך אהך
ופעולתך לנגד עיניך יהיה •

מכאן אתה למד כי איש חכם היה • אנשי ארצו כנזוהו
ויאסגוהו

[קעב]

וואסנוואו מאד • גס היינט אסער קאנגפוטסע הייז דר נאכט
כניס אלעס יאסער להט •

הערה

רבים מאומות הקדמונים כבדו את החכמה / ויאסנו
כל ההונים זה • כמו אלכסנדרער הגדול עת אשר לכד
טהעבען נתן פקודה לכל אנשי מלחמתו לרחס על בעליץ
פינדאר / וניהו לא יסרף • ואחריו עשו ככה גס אנשי
לאצעדאמאניען / בעת אשר נתנו בעאטיען לנחשים
וטעעבען למשיסה / מאלו כתוב על דלתי בית פינדאר :
דעשברו מלשרוף הבית הזה / מקדם גר פינדאר
בתוכו ! —

קאנגפוטסע הייז עניו גדול / הודס ולא בוש לאמר /
מספרי הבראמיניען למד חכמה ומוסר / כי מקדם היו
הנחורים חכמים וגוונים ישרים ופועלי דרך • פלוטארך
ספר בספרי מסעיו : כומר אחד השיב לאלכסנדר אשר
שאל אותו / אל מי הם עובדים ? ומה המה העופקים אשר
יחוקו אמותם ? ענה חוקן הנכבד :

גיל ברעדה עת הניענו עמם השמים לטוהר / עטנו
משמאס על פלאי היוצר אשר שם סדרים לתכלובות השמש /
וכל מערכת השמים לא ישנו תפקידס / השמש הולכת וסוגנת
בלגול המרוץ / ולתקופת השנה תשיב למסלוליה — מה
נהדרה השמש ! שור ימיה ! איך קבריק כאודס בין מחנות
אורי שחק / האירה לכל יושני חלד / הבשילה מנד חנונות
שדי / אך זה ללחן הכורס היוגנדהאכר — תודות אלף לך
אלי יוצרי ! מה מאוד נפלאו מעשיך / ומה מאוד נעלית על
מפעליך / בלך מי ימלא — אחשה — כי יקל ערכך אם
יבנה קרוץ מחמר לספרהו • — הבט פה בארץ / גס פה
פלאות אין ספורות למו / עובות מספר עמלו / יחוו
מיניו • מה ינעמו לאזינו שמוע — ברוך יחד כוכבי בך /
רונת לפרים מנין סכני יער / מה ינעמו המיות הנחלים
הנגרים

הנדרים נמורד לאט לאט על אגני מחללים / יסקו בענשם
 אגם ואחו / שדות וגנים / שור שם פרח להבן / פה שושנה
 אדומה / שם חבולת לבנה / הדודאים נתנו ריח / מלע הארץ
 מרוקמה בלנעים שונים — מה ינעם רוח לא כי ינועמו
 ענפי אלונים ואשרים / עליהם יקשקשו / מהמיתם אכר יסן
 תחת ללם בעדן ונחת / שם נהרי שקט על מנוע המים ישב
 הרועה / יבט אחרי גאנו ההולכים אנה ואנה / יגיל כי שכולה
 אין כמו / בלכה נא בנים ובכרמים / מה רב טוב יולד הכל /
 ברא בן תאנה ורימון בענים שקדים ותמרים / תפוח ערמון
 ובכאים / כמו תענג נפשי / כמו יגיל לבי ובשרי / השמש
 תיחמנו / כרי הארץ לחמנו / ערבה לנו שינקנו / לא נדא
 ולא נפחד / אך שלום גורלנו / אנחנו חפשים / לא נירא
 מזלוקות מושל אכזרי / חשבו אחים אנחנו — ואנן אחד
 לכלנו / כל אלה התעוררו לבוטינו תת תודה לאל יולד כל
 אלה / אך אותו לבד ביראה נעבד —

אולם אחס היונים / אחס לחלילים רבים תתפללו
 ותכרעו נדך / ואלהי האמת כל תכירו / המעט מכם כי
 תמלאו מרחב טרקיט מחלילים / תשימו גם אותם לשומרים
 על הגויה / תשימו מינערווע על המוח / יונא על הלב /
 מערקור על המליצה ועל שפתים יחנה / הערקלוס יאמץ ויחליץ
 עלמותיכם / קופידא יעורר את האהבה / באכוס יתן לכם
 חיד לעווס / ווענוס על פרי הבטן על הריון ולידה /
 יופיטער שומר הרוח אשר תשאפו / צערעס מכלכלת אחכם /
 אפוללו יורה לכם היעב נגן / אהה ! מה קרז ידי אהיכם
 אחס בעלמכם תאמינו / כל אחד ואחד מחלילים על
 משמרתו יעמוד / כל יתן לעבד עבודת אחר אשר חיונה
 תפקידו / כל אחד מחלילים יתפון תשורה אחרת /
 וקרננותיהם שונים / אחס תביאו פר ליופיטער / תכי ליוני /
 חויר היער למאס / עו לבאכוס / אוו ארוך / האואר
 (טוואן) לאפאלל / נביה לווענוס / ינאוף למינערווע /
 עונה לזערוס / דנש למערקור / ענפי וית להערקלוס /
 שושנים

[קער]

שטנים לקומידא • אהה ! עס סכל ! עחו עיניכס מראות :
מהמה תקשו עורה ? — אמונתכס חפס ואיכס מאפע • —

(ויהר במחברת הבאה)

מאיר שלעזינגער •

ד

בשורת ספרים חדשים

לוח קביעות העתים

לחשנן בני ישראל (פאליט-פארט) / אשר נדפס בשנת
התק"ס ע"ר מאיר קארניק מנלוינא / הכולל הימים והשנים
ר"ח והמועדות והלוחות / מולדות ומקופות וקדוש החמה /
זמן מנחה וק"ש ומפלת שחרית / וקבלת שבת והשאלות
ודומיהן משנת ה'ת"ס עד ו' אלפים /

וכן איין הונדערט יערהריגער טאטענ-
קאלענדער (קווארט-פארט) לחשנן גרענארי / הכולל
מספר הימים והחדשים וחגים הנדחים ושמיים נדחים משנת
1800 עד 1900 / בלשון אשכנז וזרפת / יש לקנות
במקח הסזה אלל המחבר הנ"ל / ואלל מוכרי ספרים
בברעסלויא ובווארשוי • אייט אויך אין ברוין לו האבן
אין העררן יאקאביס ביכער אונד קונסטאמנדונג /
טפאנדויער טראסע נאא. 23 •

[קיעה]

ח נ ק י נ ד י ג ו נ ג

מיינעם נייען / נאך דער קלויסבערגשטן אנטהערע
 מין יידיש־דייטשען אבגעפאסטען רעצעכונגעס /
 בעטיטלט: מעשה הושב, ארער: אריטה,
 אעטיטע רעזולטאטע, פאן דוד פערנבאך,
 לעהרער דער אריטאטיק אונד פראטעסטאנט
 מיינר טולע מין ברלין.

דיא אריטהאטיק אונטרשיידעט זיך פאן מאלען אנדערן
 וויססענטשאפטן הויפט־ענליך דארין, דאס זיז פאסט מין
 נאטורבעדירעניס מיט: דער אונקולטיפירטע אענט,
 דעס נאך מאלער זין פיר וויססענטשאפטן אונגעלט, פיהלט,
 מהנע גאר פאן דער עקסיטענץ יענער קונסט לו וויססען,
 דיא אונגענטבעהרליכקייט דערעאלן, אונד דיעס בעדירע,
 ניס פיהלט ער זא דרינגענד, דאס עס מיהן ערפירערט
 אכט; יא, עס האט טאן אמאלען איטעלאטעניגן קאפל
 מויל דיא ערשטן עלעמענטע געפיהרט, דער זיך לוס
 ווייטערן דורך אמאנעלאטע זאלענעאנטע היילט,
 וואביי יעדאך זיין גייסטעסוואונג געהעאט בלייבן ווס,
 וויל עס מיהן מן מלייטונג פעהלט, זיך מלאהיג
 פאן טולע לו טולע לו ערהעבן. ער מיכריהט אונד
 איט מיינעס אמהל דיא ערשטויגליכע העהע; עס סוויג
 דעלט מיהן, אונד — ער בלייבט שיכטערן לוריק.

זא געהט עס פילען יידיש: פאלינישען קינדערן, ווא
 מיך אויס מייגנער ערעההרונג ווייט. אמן לעזט אמאלע
 טויריגע אויפגאבע מהנע רעגל מויל; שערעכט אונד
 גלויבט, מין דער וויססענטשאפט פארטלוריקען, אונד מיט
 דאך ניכט מוס מין האמר ברייט ווייטער. דער מייגליגע
 זייט־מערן, דען אמן געוועהליך מין דיא הענדע בעקאמאט,
 מיט

[קצו]

מיט דאס ספר מלאכת מחשבת לר' זרח / ווארום און
אבר מין פילען יאהרען דען פארטהיל ניכט ערלונגט /
דען און מיט קלויסבערג מין 4 וואלען ערלונגן קאן •
דינעם בעוועגט איך / איינען ברירען מין פאהלען
מיין פאלסטענדיגעס נאך קלויסבערגס אעטהאדע מבגע,
פאסטעם רעכנבאך איטלטהיילען / וואלעס איך איט אעהר,
ערן ניטליכען בייאטפילען אונד פארטהיילעהאפטען פראק,
סען לז בערייכערן ווע • אויך ווערדע איך אייניגע אלן
געברייטע טהעמאטא אונד אויפלווענגן הינלעגן / אונד
איך בעהייען / זיא דעס ניכט אלןגעברייטען דייטליך
אונד קלאר פארלוטרעגן • דער וובסקריפטאנס פרייס
דעם גאלען ווערקס / וואלעס מין דריי טהיילען ערטייטען
ווירד, מיט לזויא טהאלער פרייסט קוראנט / אונד
וואלען מיין טהאלער בייא מבלערוג דעם ערסטן / אונד
דער לזויטע טהאלער בייא מבלערוג דעם דריטען טהיילס
ענטריכטע לז ווערן ברויכט •
דיא זאמאלער דער סובסקריפטאנטן ערלונגטען
מויף לעהן עקסעמפלארע דאס מיילעטע גרמטיס •

ש א ל ה

אבותינו דורשי לשון עברית / אשר לכם יד במקרא
עשה ונמרא / היטיב נא לחקור ולחפוש בספרים והנידו נא
לנו, פרי היטראני (Citrium) מה שמו בלשון עברית ?
ואם תמצאו דבר חסך השמיענו נא בואת / ועלינו לתת לכם
אלף תודות •

ד"ה